

Моделювання системи корпоративного контролю в господарських товариствах

К. Г. Сердюков, Н. В. Шульга

Харківський інститут фінансів Київського національного торговельно-економічного університету, Харків, Україна
Corresponding author. E-mail: k.serdyukov@i.ua, schulganv@i.ua

Paper received 19.02.18; Accepted for publication 23.02.18.

<https://doi.org/10.31174/SEND-HS2018-156VI26-09>

Анотація. В статті схарактеризовано особливості застосування синергетичної методології до побудови моделі корпоративного контролю у господарських товариствах. Проаналізовано поняття система, система корпоративного контролю в господарських товариствах. Досліджено особливості розвитку цієї системи як послідовну зміну станів, що починається з хаосу, проходить стадію становлення та стабільно функціонує у стадії буття-порядку.

Ключові слова: моделювання, система, модель, система корпоративного контролю, синергетика.

Вступ. Моделювання у сучасній науковій діяльності є одним із основних специфічних методів пізнання явищ, процесів або об'єктів різної природи. Поняття «моделювання» не є однозначним детермінованим в науковій літературі. Дослідники визначають його і як опосередкований метод пізнання об'єктів чи явищ, пряме вивчення яких є складним або навіть неможливим, і як *гносеологічну категорію*, яка надає можливість переносу результатів, отриманих в процесі побудови та дослідження моделі деякого об'єкта, на самий об'єкт, і як *спосіб цілісного вивчення* деякого процесу до його виникнення, і як *цілеспрямований інформаційний процес*, що забезпечує отримання (розширення, уточнення, доповнення) інформації про об'єкт дослідження, його властивості та особливості функціонування.

Процес моделювання соціально-економічних явищ та систем спрямовано на формалізований опис складних економічних відносин у соціумі задля виявлення законів та закономірностей функціонування досліджуваного об'єкта, опис його особливостей, окреслення взаємозв'язків між складовими частинами, аналізу поведінки при зміні зовнішніх умов або внутрішніх параметрів, напрацювання науково обґрунтованої та ефективної стратегії і тактики управління цим об'єктом.

Соціально-економічні процеси нині є складними, динамічними, відкритими до зовнішніх впливів та нелінійними, отже їх моделювання потребує застосування нового методологічного апарату, який дозволить реалізувати наступні положення (за Н. Андрейшиною [1]): 1) динаміка системи є до певної міри детермінованою; 2) мета розвитку визначається та осмислюється в результаті домінують-конкурентно-кооперативної взаємодії між елементами та підсистемами цієї системи; 3) процеси в системі носять синергетичний характер, отже рівноважний стан – скоріше виключення, ніж правило; 4) система характеризується власною складною динамічною поведінкою, навіть якщо на неї не діють зовнішні впливи; 5) багато процесів, що відбуваються в системі ефективно описуються динамічними моделями з невеликою кількістю змінних стану. Таким методологічним підґрунтям дослідження може стати синергетика.

Короткий огляд публікацій за темою. Проведено низку досліджень із застосування синергетичної методології у моделюванні соціально-економічних процесів. Так, В. Занг [2] досліджує інструментарій синерге-

тики, що може бути використано в моделюванні економічних процесів. В. Вітлінський, Ю. Коляда та А. Махоткіна у своїй статті [3] характеризують концепцію та окреслили інструментарій нелінійної економічної динаміки, за допомогою яких можуть будуватись адаптивні неперервні синергетичні моделі. Синергетичні та економічні методи дослідження динамічних та структурних характеристик економічних систем проаналізовано в монографії [4] В. Дербенцевим, О. Сердюком, В. Соловйовим, О. Шараповим. Дослідники приділяють також увагу особливостям застосування синергетичної парадигми у дослідженні складних фінансово-економічних систем [5] та моделюванню явищ самоорганізації у фінансово-економічних системах [6]. Узагальнюючи результати проведених досліджень можна зробити висновок, що синергетична методологія надає можливість напрацювати ефективні методи та моделі вирішення актуальних соціально-економічних проблем.

Значна увага науковців спрямована також на аналіз тих процесів, що відбуваються у сфері корпоративних відносин взагалі та корпоративного контролю зокрема. Ефективність механізмів внутрішнього корпоративного контролю в залежності від зовнішнього аналізує J. P. Nealy [7]. J. A. Caswell [8] зазначає, що крім прямого контролю (який здійснюють уповноважені особи) корпоративний контроль може бути представлений мережею взаємозв'язків всередині корпорації, які надають можливість здійснювати контроль та виділяють новий соціальний феномен. Така система мережевого контролю, на думку автора є значущим засобом консолідації та підтримки прямого контролю. Види систем корпоративного контролю, будова яких залежить від структури корпоративного управління, а також обігу трудових ресурсів і фінансового капіталу, окреслюють у своїй студії Е. С. Perotti та Е. - L. Von Thadden [9]. М. Мілявський [10] досліджує сутність системи корпоративного контролю через обґрунтування її ролі у корпоративному управлінні підприємством: окреслює види корпоративного контролю, аналізує відмінності корпоративного контролю від внутрішнього аудиту, обґрунтовує взаємозв'язок між внутрішнім контролем та зовнішнім наглядом.

Мета. В той же час, проблемі моделювання системи корпоративного контролю в господарських товариствах (особливо з акцентом на динамічній складовій, що відображає особливості становлення й розвитку цієї системи, окреслює умови за яких може відбутися її

руйнація, характеризує процеси самоорганізації та формування взаємозв'язків як між елементами системи, так і з зовнішнім середовищем) присвячено, на нашу думку, недостатньо уваги в наукових розвідках. Цей факт зумовлює актуальність подальшого дослідження та визначає його мету – побудувати модель системи корпоративного контролю в господарських товариствах ґрунтовану на засадах синергетичної методології.

Матеріали і методи. Визначимо моделювання як спосіб наукового пізнання, що ґрунтується на заміщенні реальних явищ та процесів їх умовними зразками та спрямований на отримання інформації про об'єкт дослідження, його властивості та особливості функціонування. Як зазначає В. Томашевський [11], науковою основою моделювання є теорія подібності, що базована на понятті аналогії – схожості, подібності об'єктів за визначеними ознаками. П. Григоруку та Н. Хрущу [12] також виділяють аналогію (як подібність моделі до оригіналу за виокремленими, найбільш істотними властивостями) поміж основних методологічних принципів моделювання. Крім аналогії автори [12] наводять ще низку загальних методологічних принципів, на яких ґрунтується процес моделювання: дуальності, простоти, оптимальності, адекватності, індукції, випереджального відображення.

Результати та їх обговорення. Основними поняттями, що використовуються в моделюванні є «модель» та «система». За визначенням В. Томашевського [11], *системою* вважають цілісний комплекс взаємопов'язаних елементів (компонентів), що характеризується визначеною структурою та взаємодією із зовнішнім середовищем. Як зазначає автор, аналізуючи систему, потрібно враховувати синергетичний ефект, який виникає в системі в результаті взаємодії її елементів. В результаті властивості системи є відмінними від властивостей її елементів. Отже, в залежності від цілей дослідження та сама сукупність елементів може бути визначена як система або ні. Моделлю є реально існуюча або уявна система-прообраз, що володіє істотною в заданому контексті подібністю з досліджуванним об'єктом, за рахунок чого може заміщувати та відображати в пізнавальних процесах систему-оригінал, а також забезпечувати досягнення цілей побудови та використання моделі.

Згідно з теоретико-множинним визначенням системи [11, с. 17] визначимо *систему корпоративного контролю в господарських товариствах* як множину об'єктів, між якими існують деякі відношення, та їх атрибутивів. Під об'єктами будемо розуміти елементи (найпростіші неподільні з точки зору даної системи частини) та компоненти (будь-яка частина системи, що здатна забезпечити виконання визначеної функції системи та може вступати у взаємодію з іншими об'єктами системи) цієї системи. Властивості кожного з об'єктів визначають атрибути. Відношення між об'єктами системи корпоративного контролю задають закон, що визначає деяке відображення в одній в тій самій множині об'єктів. Таким чином, система корпоративного контролю (S_{cc}) може бути представлена як $S_{cc} = \langle X_s, R_s \rangle$, де X_s – множина об'єктів, що утворюють систему, R_s – множина відношень між цими об'єктами.

Оскільки моделлю системи корпоративного контролю може бути будь-яка ізоморфна відносно неї система, то проблема вибору моделі повинна розв'язувати завдання досягнення цілей дослідження. Нині всі реально існуючі соціально-економічні системи (якою безперечно є і система корпоративного контролю в господарських товариствах) є відкритими нелінійними динамічними системами, дослідження еволюції яких доцільно проводити використовуючи методологічний інструментарій синергетики. Саме тому модель системи корпоративного контролю побудуємо ґрунтуючись на виділених В. Будановим [13] та Н. Тельноюю [14] принципах синергетики:

- Становлення: *відкритості*, як неможливості відділити систему від середовища в якому вона функціонує, що забезпечує передачу речовини, енергії та інформації між системою та зовнішнім середовищем, а також сприяє процесам самоорганізації у внутрішньому середовищі системи; *нелінійності*, що постулює багатовекторність розвитку системи, який забезпечується через внутрішню складноорганізовану структуру системи, неможливість строгого визначення тенденцій її еволюції, відсутність абсолютних критеріїв за якими оцінюється поведінка системи, альтернативність сценаріїв розвитку, невідповідність цілого до суми його частин, вплив зовнішнього середовища; *несійкості*, що передбачає такі відхилення від стану, траєкторії, або програми системи, які виступають передумовами для подальшого стабільного та динамічного розвитку, важливим фактором для конструювання нових організаційних форм системи; *динамічної ієрархічності* (емерджентності), як народження та руйнування ієрархічної структури системи під час проходження точок біфуркації, що призводить до виникнення нових якостей системи; *спостережуваності*, який підкреслює обмеженість та відносність знань про систему, коли цілісне її дослідження можливе лише при наявності різних, таких що доповнюють одна одну, характеристик, які отримані через комунікацію між спостерігачами різних рівнів.

- Буття: *гомеостатичності*, який визначає здатність системи підтримувати стабільне функціонування за рахунок від'ємних обернених зв'язків, що утримують істотно важливі параметри системи в допустимих межах; *ієрархічності*, що окреслює структурну ієрархічну будову системи, в якій те, що для нижчого рівня є структурою-порядком, для вищого виступає як хаос.

Дослідимо розвиток системи корпоративного контролю як послідовну зміну станів цієї системи, що починається з хаосу, проходить стадію становлення та стабільно функціонує у стадії буття-порядку. При цьому будемо вважати, що всі об'єкти системи корпоративного контролю діють згідно з поведінковою реакцією, яка не завжди інтерпретується як намагання досягти максимуму прибутку. Мотивація учасників корпоративних відносин має психологічну природу та залежить від багатьох інших аспектів (суб'єктивних, культурних, комунікативних, естетичних тощо). Система корпоративного контролю ніколи не досягає рівноважної точки, оскільки параметри від яких вона залежить

(наприклад, попит та пропозиція, надходження та витрата фінансових ресурсів тощо) змінюються у часі та під впливом значної кількості зовнішніх чинників.

Перший етап еволюції системи корпоративного контролю в господарських товариствах окреслює особливості народження цієї системи із хаосу. Поняття «хаос» в давньогрецькій міфології визначало початковий стан Всесвіту, сукупність матерії та простору з яких потім народжується порядок. Хаос є обов'язковим складником у сучасних соціально-економічних процесах. Він має подвійну природу: конструктивну (порядок виникає із хаосу і завдяки хаосу) та деструктивну (хаос впливає на порядок та виводить систему із стійкого стану). Таким чином, хаос в процесі формування системи корпоративного контролю характеризує такий її стан, коли у середовищі корпоративного контролю починаються процеси спрямовані на виокремлення структури системи корпоративного контролю (як організованої сукупності відношень між об'єктами цієї системи) та зовнішнього середовища (сукупності об'єктів середовища корпоративного контролю, які не входять до складу системи, але впливають на особливості її еволюції, або її властивості).

Структура системи корпоративного контролю окреслюється в точці біфуркації (рис. 1) – особливому критичному стані, який характеризується значною нестійкістю системи та невизначеністю напрямків її подальшого розвитку. В точці біфуркації об'єкти, що надалі будуть представляти систему корпоративного контролю як єдине ціле, підпадають під вплив сукупності атракторів (станів, що є найбільш прийнятними для системи та які визначають множину альтернатив розвитку системи). Оскільки основною метою корпоративного контролю є забезпечення функціонування господарського товариства як суб'єкта господарювання, то атракторами можуть бути виконання фінансового плану корпорації, оптимальний розподіл контролю у корпорації, дотримання процедур контролю й аудиту, економічна безпека господарського товариства тощо. Атрактор, який має найбільший вплив на об'єкти майбутньої системи, визначає подальший напрямок її еволюції.

Після проходження точки біфуркації починається трансформація середовища корпоративного контролю, всі об'єкти якого підпадають під вплив тільки одного з множини можливих атракторів-станів. На цьому етапі під впливом атрактора та тих факторів соціально-економічного середовища, що визначають особливості здійснення корпоративного контролю в господарських товариствах, виділяються об'єкти, що формують мега- та мікрорівні майбутньої системи корпоративного контролю. В середовищі починаються процеси самоорганізації, спрямовані на самозародження системи корпоративного контролю, що характеризується виникненням із середовища корпоративного контролю деякої сукупності об'єктів, яка відзначається цілісною структурою, наявністю специфічних властивостей та відношень. Ті елементи середовища корпоративного контролю, що не ввійшли до складу системи також трансформуються та утворюють багатопланове зовнішнє середовище системи.

На *мега-рівні* формуються надповільні *параметри управління*: нормативно-правовий – принципи, підходи, закони, на основі яких формуються акти та документи, спрямовані на регулювання відносин контролю в господарському товаристві, захист прав учасників корпоративних відносин, недопущення використання недобросовісних методів встановлення контролю, рейдерських захоплень; інформаційно-ресурсний – засади регулювання руху інформації (економічної, соціальної, політичної, екологічної) та ресурсів (капіталу, персоналу, техніки та обладнання, технологій) у процесі здійснення корпоративного контролю; соціально-культурний – традиції, норми та цінності, суспільні феномени, на основі яких протікають процеси контролю в корпоративному господарському товаристві.

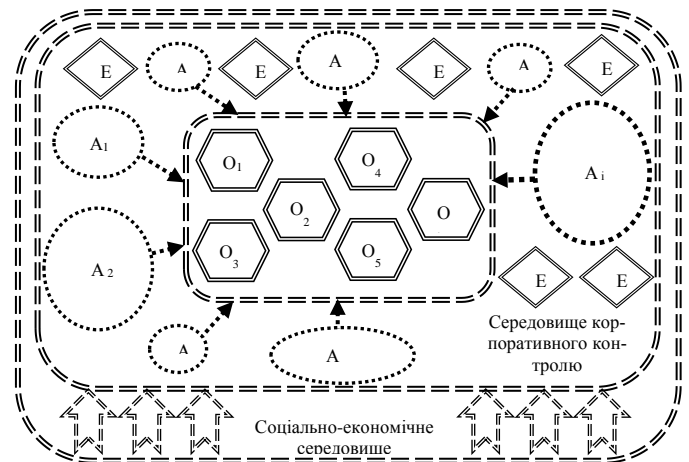

Рис. 1. Середовище корпоративного контролю. Фаза хаосу. Точка біфуркації, де A_i – атрактори, O_j – об'єкти майбутньої системи корпоративного контролю, E – елементи середовища корпоративного контролю, що не входять до структури системи

На *мікрорівні* системи поля швидких змінних формують нормативно-правовий, інформаційно-ресурсний та соціально-культурний *параметри стану*. Під впливом атрактора та зовнішнього середовища об'єкти мега- та мікрорівнів починають взаємодіяти. Починається процес структурної ієрархізації системи корпоративного контролю (рис. 2).

Під час взаємодії параметрів мега- та мікрорівнів формується *макрорівень* системи корпоративного контролю, система закінчує вибудовувати власну структуру. Окреслюється система негативних зворотних зв'язків, яка дозволяє зменшувати ентропію, що надходить у систему із зовнішнього середовища. Рівень флуктуацій зменшується. Система корпоративного контролю переходить до стану гомеостазу, який характеризує період відносно усталеного розвитку системи, коли система еволюціонує у напрямку своєї цілі-атрактора. На даному етапі розвитку у системи діють процеси самоорганізації спрямовані на підтримку заданого рівня організації у випадку зміни зовнішніх та внутрішніх умов функціонування.

Параметри порядку, що формуються на макрорівні – це колективні змінні, які визначають поведінку системи в стані гомеостазу. В якості *параметрів порядку* системи корпоративного контролю виділимо суб'єктів,

що здійснюють контроль (учасники корпоративних відносин у господарському товаристві, наглядова рада, ревізійна комісія, менеджери, працівники підрозділів корпорації, аудиторі тощо); об'єкти контролю (контроль за виконанням бізнес-планів та бюджетів, норм статуту та інших нормативних актів корпоративного господарського товариства, контроль за рухом активів, за виконанням угод та прийнятих управлінських, фінансових, кадрових рішень та ін.), а також процедури здійснення контролю (рис. 3).

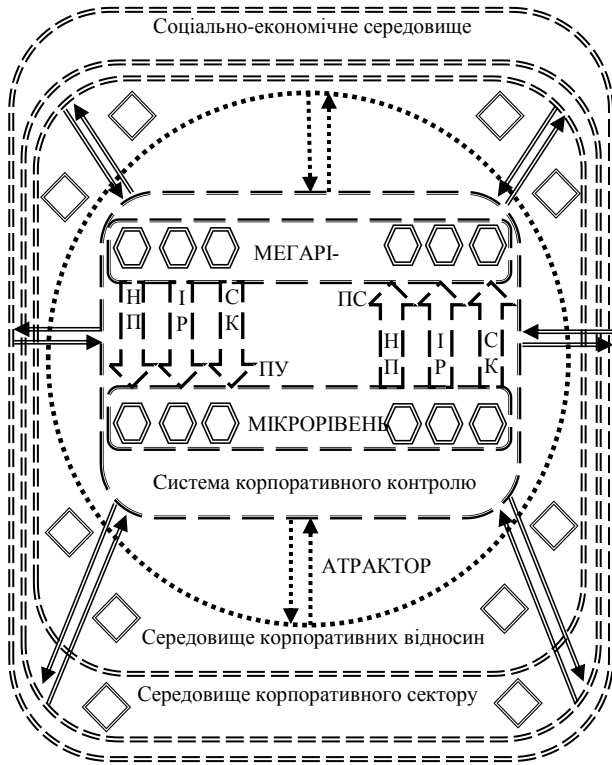

Рис. 2. Структурна ієрархізація системи. Фаза хаосу. Стадія становлення, де НІ, ІР, СК – відповідно нормативно-правовий, інформаційно-ресурсний та соціально-культурний параметри управління (ПУ) та параметри стану (ПС)

Однак, зміни у зовнішньому середовищі (нові тенденції у суспільних відносинах, нестабільність економічної ситуації, зміни у фінансуванні, поява нових технологій) та нездатність системи корпоративного контролю швидко адаптуватись до них призводять до посилення рівня флуктуацій. У системі розпочинаються процеси деієрархізації, вона втрачає стійкість і знову

опиняється в точці біфуркації. На даному етапі починають розгортатися процеси самоорганізації, в основі яких лежить здатність до використання минулого досвіду. Якщо за рахунок таких процесів системі корпоративного контролю вдається згасити силу коливань, вона перебудовує свою структуру та в точці біфуркації переходить на інший рівень розвитку. Якщо флуктуації не згасають – система втрачає структуру та зливається із зовнішнім середовищем.

Висновки. Модель системи корпоративного контролю у господарських товариствах може бути побудована із використанням методологічного апарату синергетики. Це забезпечує можливість відобразити динаміку її становлення як еволюцію від фази хаосу через точки біфуркації до фази порядку, в якій система усталено функціонує.

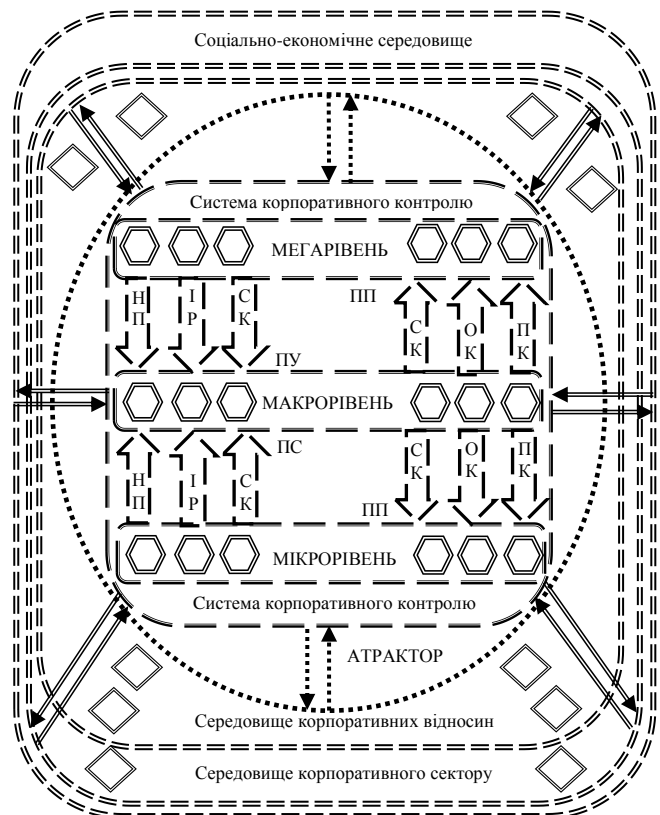

Рис. 3. Структурна ієрархізація системи. Фаза порядку. Стадія гомеостазу, де СК, ОК, ПК – параметри порядку (ПП): суб'єкти, що здійснюють контроль; об'єкти контролю; процедури здійснення контролю відповідно

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрейшина Н. Б. Аналіз сучасних підходів до моделювання економічної динаміки / Н. Б. Андрейшина // Інвестиції : практика та досвід. – 2015. – № 7. – С. 45–48.
2. Занг В.-Б. Синергетическая экономика : Время и перемены в нелинейной экономической теории / В.-Б. Занг : [пер. с англ.] – М. : Мир, 1999. – 335с.
3. Вітлінський В. В. Концепція та інструментарій нелінійної економічної динаміки на підґрунті адаптивних неперервних синергетичних моделей / В. В. Вітлінський, Ю. В. Коляда, А. Я. Махоткіна // Моделювання та інформаційні системи в економіці : зб. наук. праць. – К. : КНЕУ. – 2011. – Вип. 84. – С. 19–34.
4. Дербенцев В. Д. Синергетичні та екофізичні методи дослідження динамічних та структурних характеристик економічних систем : монографія / В. Д. Дербенцев, О. А. Сердюк, В. М. Соловйов, О. Д. Шарапов. – Черкаси: Брама-Україна, 2010. – 287 с.
5. Дербенцев В. Д. Синергетична парадигма дослідження складних фінансово-економічних систем / В. Д. Дербенцев // Моделювання та інформаційні системи в економіці : зб. наук. праць. – К. : КНЕУ. – 2006. – Вип. 74. – С. 8–20.
6. Шарапов О. Д. Моделювання явищ самоорганізації в фінансово-економічних системах / О. Д. Шарапов, В. Д. Дербенцев, В. М. Соловйов // Економіко-математичне моделювання. Вісник ТАНГ. Вип. 14. – Тернопіль: ТАНГ. – 2003. – №3. – С. 104–110.

7. Healy J. P. The Effectiveness Of Internal And External Mechanisms Of Corporate Control / Joanne P. Healy // International Business & Economic Research Journal. – 2011. – Vol. 1. – № 7. – P. 13–27.
8. Caswell J. A. An Institutional Perspective on Corporate-Control and the Network of Interlocking Directorates / J. A. Caswell // Journal of Economic Issues. – 1984. – Vol. 66. – P. 619–626.
9. Perotti E. C. The Political Economy of Corporate Control and Labor Rents / Enrico C Perotti, Ernst-Ludwig von Thadden // Journal of Political Economy. – 2006. – Vol. 114. – P. 145–174.
10. Мілявський М. Ю. Місце корпоративного контролю в системі управління підприємством / М. Ю. Мілявський // Вісник Донбаської державної машинобудівної академії. – 2012. – № 2 (27). – С. 236–238.
11. Томашевський В. М. Моделювання систем / В. М. Томашевський. – К. : Видавнича група BHV, 2005. – 352 с.
12. Григорук П. М. Методологічні засади моделювання системи забезпечення фінансово-економічної безпеки в умовах невизначеності і багатомірності ринкового середовища / П. М. Григорук, Н. А. Хрущ // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія Економіка. – 2017. – Вип. 1(7). – С. 198–204.
13. Буданов В. Г. Методологія і принципи синергетики / В. Г. Буданов // Філософія освіти. – 2006. – № 1(3). – С. 143–173.
14. Тельнова Н. А. Основные принципы синергетики и их методологическое значение / Надежда Алексеевна Тельнова // Вестник Волгоградского государственного университета. Серия 7: Философия. Социология и социальные технологии. – 2006. – №5. – С.14–20.

REFERENCES

1. Andreyshina, N. B. Analysis of Modern Approaches to Modeling Economic Dynamics / N. B. Andreyshina // Investments : Practice and Experience. – 2015. – № 7. – P. 45–48.
2. Zang, V.-B. Synergetic Economics: Time and Changes in the Nonlinear Economic Theory / V.-B. Zang. – М. : Mir, 1999. – 335 p.
3. Vitlinsky, V. V. Concept and Tools of Nonlinear Economic Dynamics on the Basis of Adaptive Continuous Synergetic Models / V. V. Vitlinsky, Yu. V. Kolyada, A. Ya. Mahotkina // Modeling and Information Systems in Economics. – К. : KNEU. – 2011. – Is. 84. – P. 19–34.
4. Derbentsev, V. D. Synergetic and Econophysical Methods of Studying the Dynamic and Structural Characteristics of Economic Systems / V. D. Derbentsev, O. A. Serdyuk, V. M. Solovyov, O. D. Sharapov. – Cherkassy: Brama-Ukrayina, 2010. – 287 p.
5. Derbentsev, V. D. Synergetic Paradigm of the Study of Complex Financial-Economic Systems / V. D. Derbentsev // Modeling and Information Systems in Economics. – К. : KNEU. – 2006. – Is. 74. – P.8 – 20.
6. Sharapov, OD Modeling of the Phenomena of Self-organization in Financial and Economic Systems / O. D. Sharapov, V. D. Derbentsev, V. M. Solovyov // Economic and Mathematical Modeling. Visnyk TANH. Vol.14. – Ternopil: TANH. – 2003. – №3. – P.104 –110.
7. Healy, J. P. The Effectiveness Of Internal And External Mechanisms Of Corporate Control / Joanne P. Healy // International Business & Economic Research Journal. – 2011. – Vol. 1. – № 7. – P. 13–27.
8. Caswell, J. A. An Institutional Perspective on Corporate-Control and the Network of Interlocking Directorates / J. A. Caswell // Journal of Economic Issues. – 1984. – Vol. 66. – P. 619–626.
9. Perotti, E. C. The Political Economy of Corporate Control and Labor Rents / Enrico C Perotti, Ernst-Ludwig von Thadden // Journal of Political Economy. – 2006. – Vol. 114. – P. 145–174.
10. Milyavsky, M. Yu. The Place of Corporate Control in the Enterprise Management System / M. Yu. Milyavsky // Bulletin of the Donbas State Machine-Building Academy.– 2012. – № 2 (27). – P. 236 – 238.
11. Tomashevsky, V. M. Modeling of Systems / V. M. Tomashevsky. – К. : BHV, 2005. – 352 p.
12. Grigoruk, P. N. Methodological principles of modeling the system of providing financial and economic security in conditions of uncertainty and multidimensionality of market environment / P. M. Grigoruk, N. A. Khrushch // Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series Economics. – 2017. – Is. 1(7). – P. 198–204.
13. Budanov, V. G. Methodology and principles of synergetics / V. G. Budanov // Philosophy of Education. – 2006. – № 1(3). – P. 143–173.
14. Telnova, N. A. Basic principles of synergetics and their methodological significance / Nadezhda Alekseevna Telnova // Bulletin of Volgograd State University. Series 7: Philosophy. Sociology and Social Technologies. – 2006. – №5. – P.14–20.

Modeling of corporate control systems in business partnerships

K. Serdyukov, N. Shulga

Abstract. The article describes the features of synergetic methodology applications to the construction of corporate control models in business partnerships. The authors in this study have analyzed the concepts of the system, as well as the system of corporate control in business partnerships. The development of the corporate control system is a consistent change of states and begins with chaos, passes the stage of formation, then stably operates in the stage of being-order.

Key words: Modeling, System, Model, Corporate Control System, Synergetics.

Моделирование системы корпоративного контроля в хозяйственных обществах

К. Г. Сердюков, Н. В. Шульга

Аннотация. В статье охарактеризованы особенности применения синергетической методологии к построению модели корпоративного контроля в хозяйственных обществах. Проанализированы понятия система, система корпоративного контроля в хозяйственных обществах. Исследованы особенности развития этой системы как последовательная смена состояний, которая начинается с хаоса, проходит стадию становления и стабильно функционирует в стадии бытия-порядка.

Ключевые слова: моделирование, система, модель, система корпоративного контроля, синергетика.